

Eureka toont bouwstenen in de klaspraktijk.

Effectief onderwijs voor begaafde leerlingen met bijzondere leernoden 10u50-11u30 (40 MIN.)

Eureka zet in op effectieve klaspraktijk bij leerlingen met een normale begaafdheid en ernstige leerstoornissen. Leerlingen die het intensieve tweejarige schoolprogramma volgen, stromen voor 95% succesvol door. 70% van de oud-leerlingen starten met het hoger onderwijs. De expertise is omgezet naar een e-learning-programma, onderzoek en een reeks werkboeken in verschillende vakken.

Centraal staan 1° aanleren van autonomie, 2° verhogen van het competentiegevoel, 3° stimuleren van het netwerk en betrokkenheid. Uit bevestigingen blijkt hoe relevant de Eureka-ervaringen zijn geweest voor hun verdere keuzes. “Eureka is voor mij een scharnierperiode geweest waarin ik heb leren leren en begrepen heb dat ik wel degelijk goed kon leren.”

Eureka innoveert en werkt evidence-informed. Het boek “Wijze lessen: 12 bouwstenen voor effectieve didactiek”, Surma en “Wat echt werkt” Mitchell, valideren de didactische keuzes. De workshop zoomt in op klasvriendelijke bouwstenen voor effectieve klaspraktijk.

Eureka toont klasvriendelijke bouwstenen.

Effectief leren voor begaafde leerlingen met bijzondere leernoden

Aenny Cooreman | Founder Eureka Leuven

 eurekaleuven.be

 anny.cooreman@eurekaleuven.be

  Eureka Leuven

 @eureka.tv

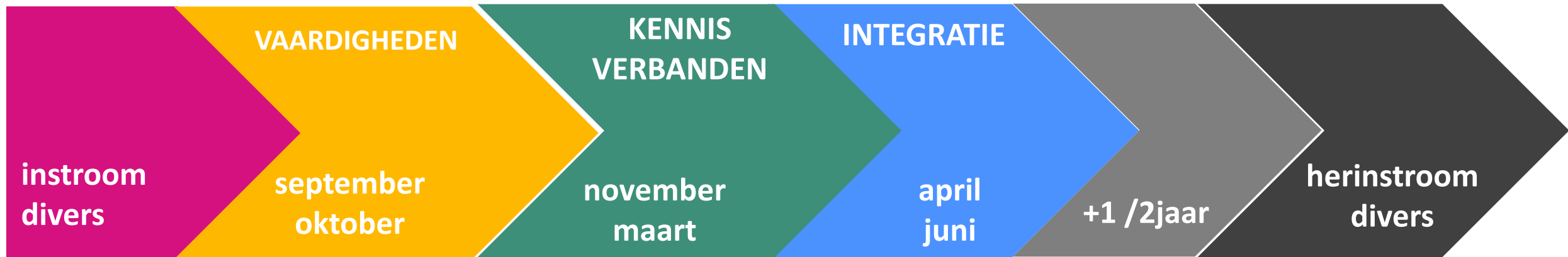
Eureka, didactiek in de kernvisie

- Waarom hard werken?
- Aanpak bij hoogbegaafdheid
- Welke stereotypen zijn er rond hoogbegaafdheid?

Eureka, een intensief traject

UDL klasvriendelijk differentiëren

Principe WHY

=gemotiveerde autonome leerling

WAAROM?

I. Verschillende mogelijkheden voor betrokkenheid en engagement creëren

① Op verschillende manieren interesse opwekken

② Inzet en doorzettingsvermogen stimuleren

③ Het inschatten en bijsturen van het leerproces ondersteunen

Gemotiveerde,
doelbewuste leerling

Zich aangesproken voelen = betrokkenheid

Zich engageren, ervoor gaan = interne motivatie

EXPLOREREN → ... → ... → EINDDOEL BEPALEN

auditief – visueel – motorisch

vb. film, video = visueel / auditief / emoties

vb. eindwerk / tentoonstelling

Proces begeleiden

Leerling begeleiden

Evaluatie en feedback

Hoog genoeg mikken – aanpassen aan eigenheid van leerling – aanpassen aan eigenheid van klasgroep

Principe WAAROM = waarom zou ik dit willen kennen / kunnen? Mijn voordeel?

Betrek je leerlingen zo sterk mogelijk bij de les.

Speel in op hun interesses.

Werk met voorbeelden uit hun leefwereld.

Laat je leerlingen zichzelf evalueren, bv. via zelfreflectieverslagen.

Principe WHAT

= geïnformeerde competente leerling

WAT?	
II. Informatie op verschillende manieren aanbieden	Gefaseerd: start bij het EINDDOEL = duidelijk, expliciet, gedifferentieerd volgens inhoud en vorm
4 Verschillende zintuigen aanspreken	Visueel – auditief – handelend – combi Abstracte modellen, theorie, schema's Oefeningen op basisniveau
5 Structuur bieden en verduidelijken	Fasen in het proces Bied structuur – klasmanagement: iedereen gericht aan het werk – geïndividualiseerde trajecten
6 Inzicht bevorderen	Verbanden leggen tussen bv. schema's en theorie en oefeningen Foutenanalyse – Vaardighedenanalyse
Vindingrijke, goed geïnformeerde leerling	Hoog genoeg mikken = competentie KENNIS – VAARDIGHEDEN – ZELFKENNIS Duidelijk en expliciet einddoel

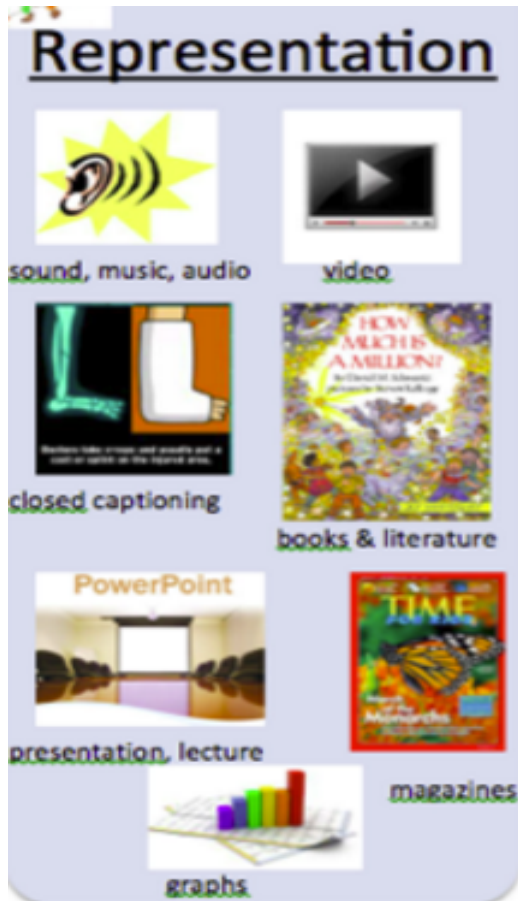
Principe WHAT

= informatie verwerven

Herkenningsnetwerk

Wat?

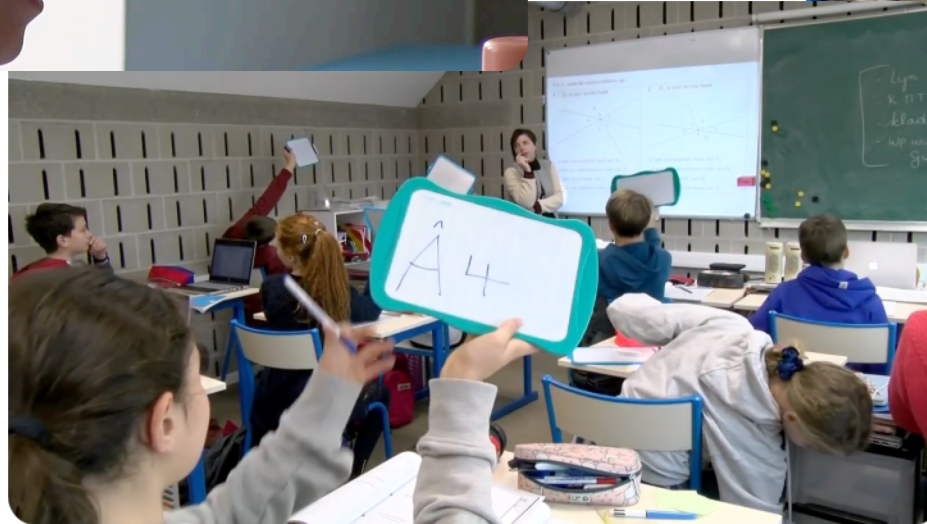
Bied informatie op meerdere manieren aan ...

= MULTISENSORIEEL

= in verschillende formaten/vormen

= met verschillende mensen en stijlen

Expliciete instructie in verbondenheid

HOW

= leerling in netwerk met zelfkennis

HOE?

III. Verschillende mogelijkheden tot actie en expressie voorzien

7 Verschillende opties voor fysieke verwerking aanbieden

8 Verschillende opties voor expressie en communicatie voorzien

9 Het opstellen van doelen, plannen en strategieën ondersteunen

Strategische, doelgerichte leerling

Leerkracht essentieel

Begeleid van project of onderwerp naar einddoel

Leerling komt zichzelf tegen, doet beroep op anderen

Verwerking op heel diverse manieren

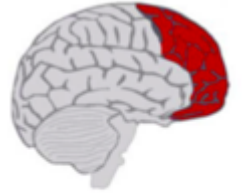
Hoe deel je wat je weet en wat je kan?
Welke feedback? Door wie?

Werkbundels, oefenpakketten, tussentijdse formatieve toetsen ...

Eigenaarschap van leerling in leerproces doen groeien
Hoe? Vraagt veel didactische vaardigheden van lkr.

Principe HOW

= doelgericht kennis opbouwen

Strategisch netwerk

Hoe?

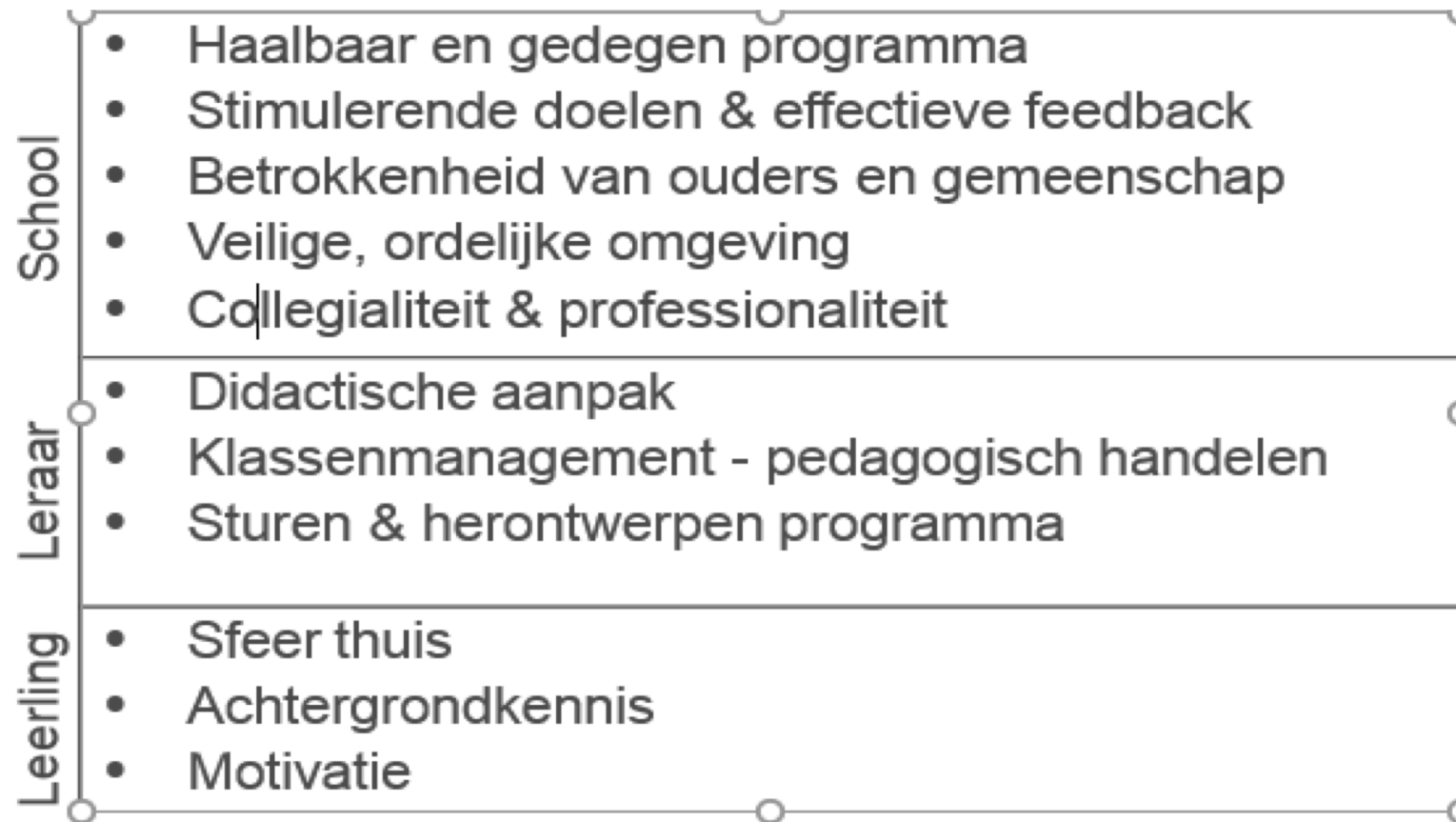

Laat je leerlingen op verschillende manieren aantonen wat ze geleerd hebben

...

Zo kan je je leerlingen presentaties laten maken met een YouTubefilmpje, een Facebookpagina of een klassiek schema. Geef bij elke opdracht wel steeds duidelijk aan wat je van hen verwacht.

Factoren die effect hebben op leerresultaten Marzano

Marzano 'What Works in School', figuur 1.4, blz. 10

Effectief leerproces is
multifactorieel

Procesgericht werken voorbeeld modeexamen

- Gebruik toetsing als leer- en oefenstrategie
- Geef feedback die leerlingen aan het denken zet
- Leer je leerlingen effectief leren
- Ondersteun bij moeilijke opdrachten
- Laat leerstof actief verwerken
- Achterhaal of de hele klas het begrepen heeft

Wijze lessen: toetsing en effectieve leerstrategieën

10. Gebruik toetsing als leer- en oefenstrategie

11. Geef feedback die leerlingen aan het denken zet

12. Leer je leerlingen effectief leren

Hoe doe je dat in een klas?

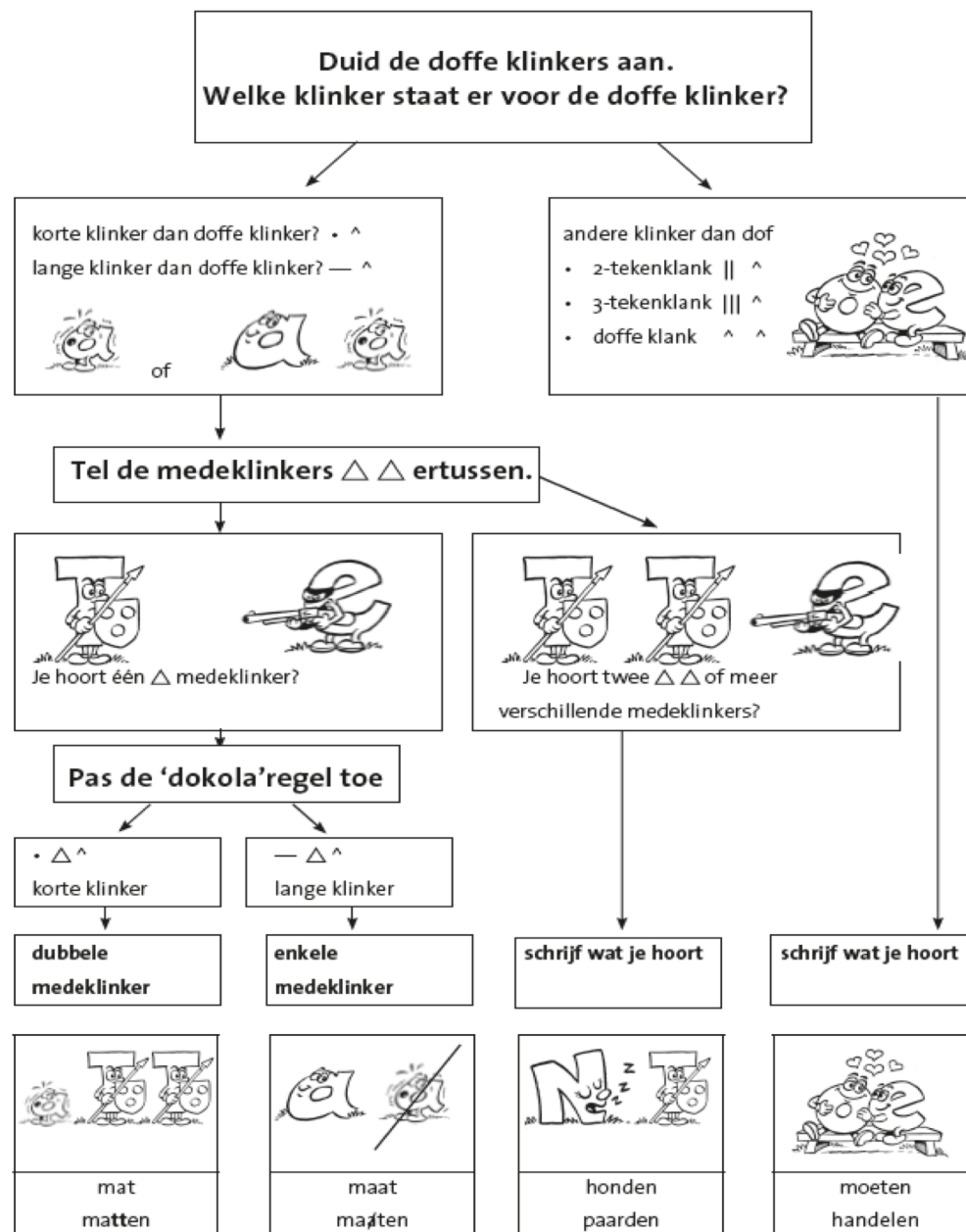
- Laat leerlingen voldoende tijd om dezelfde leerstof op verschillende manieren te oefenen
  - Zelfstandig, zelfregulerend
  - Coöperatief
  - Peer-tutoring
  - Gepast huiswerk
  - Gestructureerde herhaling van onderbouwkennis
- Directie instructie geheugenstrategieën
  - Leer onthouden door belangrijke zaken te leren onthouden
- Ja maar, saai, vervelend ...
  - In de praktijk een verhoogd competentiegevoel en samenhorigheidsgevoel

Wat is de rol van de leerkracht bij het studeren voor een normtoets?

- Gebruik toetsing als leer- en oefenstrategie
- Geef feedback die leerlingen aan het denken zet
- Leer je leerlingen effectief leren
- Ondersteun bij moeilijke opdrachten
- Laat leerstof actief verwerken
- Achterhaal of de hele klas het begrepen heeft

vissen
beren
paarden
konijnen

goudvissen
ijsberen
renpaarden
dwergkonijnen

Top 4 Mitchell

1. Coachend leren – peer-tutoring
2. Sociale vaardigheden aanleren
3. Cognitieve strategie instructie CSI
4. Oefenen en herhalen

6 wijze lessen

1. Activeer relevante voorkennis

2. Geef duidelijke, gestructureerde en uitdagende instructie

3. Gebruik voorbeelden

4. Combineer woord en beeld

5. Laat leerstof actief verwerken

6. Achterhaal of de hele klas het begrepen heeft

Sleutelcomponenten effectieve CSI cognitieve strategie instructie

- Meest effectief gecombineerd met directe instructie (0,84)
- Strategie-instructie prioriteit, werk eerst procesgericht en dan productgericht, eerst HOE dan WAT.
- Model-leren: doe voor hoe je denkt bij een probleem. Laat Iln meteen imiteren. Versterk de stappen bij dit proces.
- Analyseer: Welke cognitieve strategieën best toepassen in deze situatie? Generaliseer. In welke situatie nog? Voordelen?
- Peer-tutoring handige strategieën.
- Zelfregulerend: eigen beoordeling met eigen normen, individueel aangepaste product-eisen.

Fiche als hulpmiddel bij het studeren

- Activeer relevante voorkennis
- Gebruik voorbeelden
- Ondersteun bij moeilijke opdrachten
- Laat je leerlingen effectief leren

ZOEK OP = brede toegang tot hulpmiddelen

- Activeer relevante voorkennis
- Gebruik voorbeelden
- Ondersteun bij moeilijke opdrachten
- Laat je leerlingen effectief leren

Ned <i>spreken</i>	infinitif <i>parler</i>	
Infinitif →	Futur Simple ZAL →	Conditionnel Présent ZOU
Type werkwoord -er Bijzondere regels ? geen	je parlerai tu parleras il/elle parlera nous parlerons vous parlerez ils/elles parleront	je parlerais tu parlerais il/elle parlerait nous parlerions vous parleriez ils/elles parleraient
Indicatif Présent (vandaag)	Impératif Bevel	Imparfait (gisteren)
je parle → tu parles il parle nous parlons → vous parlez → ils parlent	2 ^e p sg parle 1 ^e p pl parlons → 2 ^e p pl parlez	je parlais tu parlais il/elle parlait nous parlions vous parliez ils/elles parlaient
Participe Passé PAPA	Passé Composé	<u>Temps composés</u>
- ER → é parlé - IR → i fini - DRE → du perdu	Ik heb/ben j'ai parlé tu as parlé il a parlé nous avons parlé vous avez parlé ils ont parlé	passé composé j'ai parlé plus-que-parfait j'avais parlé futur antérieur j'aurai parlé

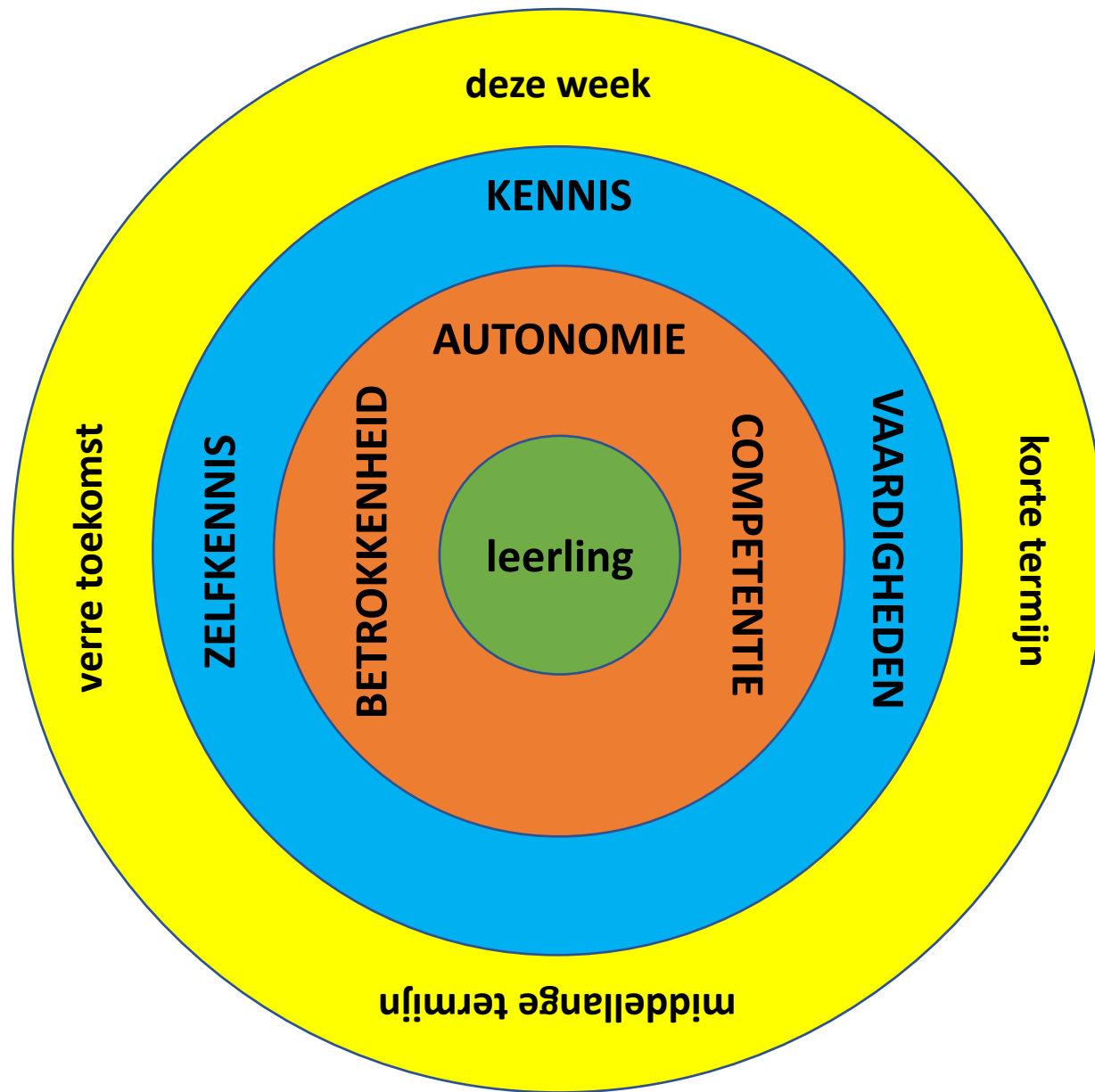

Franse tekst oproepen met behulp van fiches

- Geef duidelijke, gestructureerde en uitdagende instructie
- Gebruik voorbeelden
- Combineer woord en beeld
- Laat leerstof actief verwerken
- Ondersteun bij moeilijke opdrachten
- Leer je leerlingen effectief leren

ABC –model zelfdeterminatietheorie menselijke behoeften

A AUTONOMIE
B BETROKKENHEID
C COMPETENTIE

Eureka onderwijsmodel zet in op
KENNIS
VAARDIGHEDEN
ZELFKENNIS

Tijdsdimensie

deze week
korte termijn
middellange termijn
verre toekomst

Heel effectieve strategieën voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften Mitchell

interactie lkr - lln	Interactie lln-lln	Specifieke leerstrategieën	Optimaliseer omgeving
directe instructie	coöperatief leren in groep	geheugenstrategieën	ouderbetrokkenheid en steun aan ouders
formatieve toetsing en feedback	peer-tutoring	reciprocal teaching voor leesbegrip	gedragsgerichte benaderingen bij probleemgedrag (3)
oefen en herhaal	veilig klasklimaat veilig-positief-motiverend	leesstrategieën met fonologisch versterking	inrichting klaslokaal ! geluid

Niet-kennisgerelateerde strategieën Mitchell

Relatie Ikr-Iln	Relatie Iln-Iln	Zelfkennis of spiegel
Geloofwaardigheid van de Ikr 1.07	Peer-tutoring 0.55	Jezelf op voorhand een cijfer geven 1.44
Klassengesprek 0.88	Coöperatief leren 0.54	Metacognitieve vaardigheden 0.71
Begrijpelijke aanpak voor leerlingen met leerstoornissen 0.82		Versnelling 0.69
Helderheid leraar 0.75		Zelfverwoording en zelfbevraging 0.65
Relatie leraar-leerling 0.74		Leerlinggericht leren 0.54
Beheersingsleren 0.58		Concentratie, volharding,
Overhoring 0.48		

Hoe begrip (deep understanding) stimuleren?

- Voorkennis activeren, linken aan voorgaande kennis.

- Woordenschat sterk onderbouwen.
- Begrijpend lezen in context.
- Breed lezen, breed informeren, brede kennis.
- Samenvatten, synthetiseren.

De leraar als essentiële factor voor leren, ook met ICT

Bekwame leraren doorlopen de leercirkel: waarnemen – interactie – nadenken/verbanden – begrijpen.

- Ze passen hun uitleg aan aan hun studenten
- Ze vertellen verhalen om hun ervaringen door te geven
- Ze gaan de dialoog aan over ideeën
- Ze gaan na of begrip tot stand is gekomen en faciliteren het begrip
- Ze geven feedback
- Ze activeren denkprocessen
- Ze organiseren interactie en actie op basis van de leerstof.

Bron: https://www.researchgate.net/publication/338940002_Lectorale_rede_Anneke_Smits_lector_Onderwijsinnovatie_en_ICT/link/5e341c2ba6fdccd965797282/download

Ontdek onze leermethodieken via www.eurekaleuven.be
of neem een kijkje op ons YouTube-kanaal!

Aenny Cooreman | Founder Eureka Leuven

eurekaleuven.be

anny.cooreman@eurekaleuven.be

Eureka Leuven

@eureka.tv